

GAZETA TRANSILVÂNIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România și streinătate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacția și administrația: Strada Prundului Nr. 15. Inseratele se primesc la administrație. Prețul după tarif și învalia Manuscrisele nu se înapoiază. TELEFON Nr. 226.

„Românii de dincoace și de dincolo.”

— Un articol de Lutz Korodi. —

Cunoscutul publicist politic Lutz Korodi, fost profesor la liceul ev. din Brașov, actualmente profesor în Charlottenburg—Berlin, publică la loc de frunte în ziarul berlinez „Tägliche Rundschau” nr. 396 din 7 August a. c. un interesant articol sub merca »Die Rumänen — und jenseits«, pe care-l traducem în următoarele. Notăm că d-l L. Korodi a petrecut câteva zile în luna Iulie a. c. în România.

Iată articolul din chestiune:

»Cei de dincolo« sunt numiți în regatul român frații de aceeași rasă, cari trăiesc în Ungaria. În această scurtă numire zace ceva: În România se vorbește atât de mult și de des de frații spre nord de Carpați, încât fiecare Român din România știe fără multă vorbă, că cine sunt »cei de dincolo“.

Aceasta n'a fost însă tot așa. România devenită deabia în 1881 regat, a cărei suveranitate a fost recunoscută de congresul dela Berlin, era destul de ocupată în primii ani ai independenței cu consolidarea formelor sale interne de stat, și numai cu încetul a aflat timp de-a se interesa și de Românimea de dincolo de stâlpii de graniță roșu-galben-albaștri, la ce a dat prilej nu arareori greutatea în ce privește tratarea chestiunii de naționalități în Ungaria. Desigur că chestiunea Românilor din Ungaria sau din Ardeal a fost folosită în România de partide politice foarte des și numai ca mijloc de agitațiune, pentru a produce guvernului propriu printr'o lozincă binesunătoare, neplăceri, dar cine se învârtă nepreocupat în România știe, că interesul Românilor din regat față de soartea »celor de dincolo“ este de fapt sincer și profund înrădăcinat în toate straturile populațiunii.

În imperiul german trecuse de-a-semenea timp mai îndelungat până ce înțelegerea pentru »germanismul din streinătate« (Auslanddeutschtum) pătrunsesse în cercuri mai largi ale poporului, iar germanul din imperiu, care are cunoștințe normale în chestii de-ale poporului, ar considera-o de-a-semenea drept o ofenză, dacă îi s'ar spune, că interesul său față de germanismul din streinătate n-ar fi veritabil și că prin munca sa pe acest teren și prin tratarea publică a obiectului ar voi să producă numai năcazur guvernului său.

Virtutea echității față de alte popoare, această însușire proprie

Germanului în măsură bogată, ba câte-odată chiar prea bogată, îl face capabil și în cazul de față, să recunoască în mod obiectiv, că în urma perturbărilor produse de acest războiu și prin perspectiva unor mari schimbări a hărții — politicieni de tot onorabili au putut fi seducți în România, să-și arunce privirile lor pline de dor peste granița Carpaților și să lucreze, — cu tot focul propriu poporului lor plin de temperament și bogat în fantazii — practic și în direcția, ca visuri naționale, cărora harta popoarelor din sud-estul Europei le dă un teren atât de bogat, să devină fapte istorice.

Cine o poate însă lua în nume de rău Românilui din București, când, pe lângă toate fiind și încurajat de promisiunile fără margini ale marilor speculanți englezi, francezi și ruși, se preocupă bucuros cu gândul unui stat național român de 12 milioane, care devine frumos rotunzit pe contul Ardealului și se întregeste cu Basarabia, pe care Rusia, cu cât mai departe e împinsă spre est linia ei de apărare, pare a-o oferi în mod tot mai marinimos!

Politicianii reali și cu judecată liniștiți din România, cari știu că Germanii, Maghiarii și Românii au pe linia de cumpănă a popoarelor dela marea oștică până la Marea neagră anumite misiuni istorice, se află între astfel de împrejurări într'o situație dificilă, și aceasta cu atât mai mult cu cât ei stau în fața unor dușmani politici, nu numai plini de temperament și fanatici însă cinstiți — a căror tip este în modul cel mai curat personificat în fostul ministru de războiu Filipescu — ci și în fața unor agitatori mai puțin curajiți.

Ar fi prin urmare greșit, dacă s'ar judeca și desconsidera, fără deosebire, întreaga țară și toți conducătorii ei din dreapta și stânga. Trebuie să fi petrecut cineva tot mai în aceste zile în România, când împătrita înțelegere vânează cu atâta patimă după sprijinul României și trebuie să cunoști și caracterul plin de temperament al acestui popor cuprins de un dor de viață esuberant, ca să poți înțelege cât de cât rezultanta caracteristică în paralelogramul puterilor, cari se combat cu atâta vehemență.

Un lucru a'n putut însă stabili — fără a putea fi desmăniț, — în decursul petrecerii mele pe la mijlocul lunii trecute în România, că *n-am putut observa nicăieri* — făcând abstracție dela singuricele prestațiuni oratorice într'un con-vent războinic, dela pressa, care

stă în solda rusească și dela reprezentațiunile cinematografice aranjate pe bani francezi — vreun act de dușmănie față de Germani în viața publică din București, care e doar inima României precum e Parisul în Franța, iar *sentimentele ostile Ungariei, cari nu se țin în secret, se vor reduce în momentul, când se vor face Românilor concesiunile politice, pe care contele Tisza le-a promis cu sfințenie.*

Stă în puterea prim-ministrului Brătianu, să accelereze împlinirea acestor promisiuni și pot afirma, că în privința aceasta, dl Brătianu nu e lipsit de bunăvoință; el a dat deja dovezi în ce privește reducerea provocărilor ușurice față de Austro-Ungaria. Ce-i drept, aceasta nu se poate așa ușor recunoaște din departare. Dl Brătianu ar trebui însă să procedă mai energic, dacă voește să facă Românilor de dincoace și de dincolo un serviciu de importanță istorică.

Postulatele Românilor din Ungaria nu sunt tocmai atât de mult întinse (hoch gespannt), precum se consideră în genere chiar și în România. Aceste postulate se mișcă — precum m'am putut convinge în convorbiri amănunțite cu bărbați de încredere din Ardeal — strict în cadrele dreptului de stat ungar. Forța evenimentelor acestor zile — Varșovia, Ivangorod etc. — oferă bărbatului de stat conducător în România cel mai bun prilej, pentru a ușura bărbatului de stat conducător din Ungaria o apropiere. Românimea de dincolo de Carpați ar avea în fața istoriei o mare răspundere, dacă ar trăgăna prin lipsă de hotărâre înțelegerea între Maghiari și Români, căci această înțelegere este o *chestie de viață pentru ambele popoare.* Pentru România însă cochetatul cu Franța îndepărtată și cu vecina Rusia, care amenință gurile Dunării, este un sport prea costisitor. Numai dușmanii de moarte ai României pot să întărească țara în credința, că această preocupare ar fi ducătoare la scop.

O nouă ofensivă în vest.

»Tägliche Rundschau« scrie:

Pe câmpul de luptă din vest domnește liniște. Englezii au trimis în fine, după ce ofensiva franceză a fost abandonată în urma pierderilor suferite, întăriri de mult promise. Luna Septembrie va arăta, dacă Englezii vor putea mai mult face decât Francezii.

Urmărirerăzboiului.

Care va fi situația financiară și economică a țărilor beligerante.

Fără îndoială că războiul european va avea multe urmări politice și economice. Vor fi tot felul de prefaceri, stări grele și crize economice și financiare care vor sdruncina adânc mersul pentru multă vreme al economiei naționale a popoarelor în războiu. Bugetele acestor State se vor salda cu deficite considerabile iar datoria publică a fiecărei țări în războiu va crește în mod colosal.

Desigur că pentru prevenirea unui dezastru și pentru echilibrarea finanțelor Statului, țările beligerante de azi vor fi silit să recurgă la impozite noi. Cu sistemul actual al impozitelor, acele State nu vor putea face față nevoilor și să-și reguleze și consolideze situația lor financiară.

Dar nu numai Statele beligerante se vor resimți de o viitoare criză financiară și economică, ci chiar și cele neutre. Va fi o depresie și o criză generală care se va resimți în toată lumea.

După încetarea acestui groaznic războiu va trebui desfășurată o muncă titanică, vor trebui făcute stortări mari și economii extraordinare, de către toate țările pentru readucerea lucrărilor la starea lor normală. Vor trebui astfel mulți ani de muncă încordată, de chibzuală metodică și cumpănită până când să se poată ajunge ca țările să-și reia progresul lor economic și financiar de mai înainte.

Toate Statele în războiu cheltuesc azi din gros și fără nici o stavilă penuru a face față nevoilor și pentru a putea eși cu bine din această uriașă urgie care bătute în Europa.

Millardele cheltuite azi pe armament, munițiuni, subzistență, etc. au ajuns azi să înlocuiască milioanele de altă dată. Milioanele nu mai prețuesc aproape nimic, față cu enormele cheltuieli care se fac pretutindeni în țările beligerante.

Pe lângă puterile în războiu, se văd silit să cheltuiască și țările neutre, pentru ca, la un caz eventual, să poată face față nevoilor și ori căror împrejurări ce ar surveni pe neașteptate.

Iată de ce s'a ajuns azi ca în toată lumea să se cheltuiască fără socoteală și peste măsura puterilor fiecărei țări.

Din ce se fac toate aceste cheltuieli? Din rezerve? Acestea s'au epuizat de mult, nu numai în țările beligerante, dar chiar și în multe din cele neutre. Atunci de unde fonduri? Totul se face din împrumuturi și din cursuri forțate.

Se înțelege că nici nu se poate altfel când soarta unei țări este în primejdie.

După încheierea păcii însă, statele vor trebui să-și întocmească iarăși bugete normale și să caute a echilibra cheltuielile cu veniturile.

Numai atunci vor vedea acele guverne marea greutate în fața căreia se vor găsi. Atunci vor vedea cât de

covârșitor va fi pasivul față de activ. Atunci vor vedea că bugetul cheltuielilor — sport considerabil cu plata dobânzilor pentru împrumuturile contractate în timpul războiului — nu se va putea echilibra cu acela al veniturilor.

Lucrul de altfel va fi imposibil de obținut, când statele vor eși din războiu cu populația decimată, cu comerțul și industria adânc sdruncinate, cu întreaga viață economică redusă, pentru căți-va ani cel puțin, în mod considerabil.

Statele în războiu nu vor avea deocamdată altă resursă, după încheierea păcii, de cât nouile impozite, directe și indirecte. De alte împrumuturi nici vorbă nu va putea fi, căci se va mări și mai mult anulatarea iar situația va deveni și mai grea.

Totul va rămâne prin urmare la impozite. În ce măsură se vor putea pune aceste impozite și mai ales ce rezultate vor putea da, aceasta este altă chestiune pe care nu avem să o discutăm aci.

Odată cu lipsa de bani, se va resimți foarte mult și lipsa de brațe de muncă, mai ales meșteșugari specialiști în diferite ramuri industriale.

Vor lipsi astfel, cel puțin pentru câți-va ani, sutele de mii și milioane de meseriași, cari contribuiau zilnic la prosperitatea industriei mondiale. În același timp salariile lucrătorilor specializați în anumite industrii, vor crește din cauză că cererea de brațe va fi mult mai mare decât oferta.

Iată deci atâtea urmări economice ale războiului — fără a mai vorbi de cele politice — urmări cari vor începe a se simți cu mai mare intensitate după încheierea păcii.

Cum vor eși țările beligerante din această grea situație numai viitorul o poate arăta.

Gh. N. C.

Războiul italo-turc. Din Stockholm se comunică:

Cu privire la declarația de războiu a Italiei contra Turciei se comunică ziarelilor de-aici din cercuri diplomatice, că nu sunt de așteptat fapte războinice din partea Italiei față de Turcia, deoarece Italia are un pogram fix în Europa. Actualmente Italia este prin lupte atât de mult angajată cu Austro-Ungaria, încât o participare a ei la operațiunile în contra Dardanelor este imposibilă.

Impătrita înțelegere a trimis Bulgariei o nouă notă.

Din Geneva se anunță: Agenția »Havas« anunță, că ambasadorii împătritei înțelegere au adresat Joi guvernului bulgar o nouă notă, care cuprinde concesiunile, ce le face Serbia Bulgariei cerând răspuns imediat, care însă până acum nu s'a dat.

În fundul mării.

În fundul de mare, la post neclintit,
Stă mort căpitanul breton
și valuri de valuri l'ating monoton...

Intoamă ca 'n ora atacului crud
Stă pândă, macabru și ud,
Stă drept căpitanul breton
În fundul de mare, la post, neclintit,
În ape ce-l plăng monoton.

Pe puncte zao palizi voiniei mateloși,
Zao morți azi, zao toși
Pe puncte de care fi leagă
O viață întreagă...

În fundul de mare, la post, neclintit
E mort căpitanul breton,
Îar undele blânde ce-l trec monoton
În murmure, par'că,
Săspuie încercă,
Cuvântul din urmă ce el l'a rostit,
În graiul breton,
Când leneș și mândru enermul vapor,

În grele urale, simți că s'afundă,
În Marea facundă,
În cel mai superb asfințit.

Alastor.

Trenurile.

Trec trenuri negre 'n drumurile lor,
Ca niște lungi, gigantice soparle..
Trec lunecând deapurarea cu zor
Și știere în urmă ne asvârle...

Napăsător, pe drumuri lungi de fier
Trec trenuri și se duo, se duo departe..
Îi duo pe cei ce azi ori mâne pier..
Trec trenurile morții către moarte...

Azi pleacă-atâtea și-alte și-alte vin
Și morții jertfe proaspete i-adună..
Noi rămânem în urma lor în chin..
Ele se duo în goana lor nebună...

Alastor.

Documente de vitejie.

Ni se scrie:

În aceste vremuri grele, tot mai

mult iee la iveală calitățile vitejești militare ale neamului nostru. Fii, frații noștri, dela plugari până la cele mai înalte trepte sociale, prin ținuta bărbătească, prin devotament, țările, prin cele mai îndrăznețe și vitejești fapte de pe câmpul de luptă, au atras atenția tuturor forurilor militare și prin decorații și diplome de toate categoriile află recompensă și recunoștință pentru jertfele ce le aduc pentru altarul țării și a tronului.

Toate aceste își refrâng strălucirea lor asupra neamului nostru. Pentru generațiile viitoare, pentru educația lor, pentru istoria noastră, aceste documente prețioase ar trebui culese, eventual textul lor adunat într'o carte, care ar fi un document grăitor al eroismului nostru, al împlinirii conștiințioase a datorințelor sînte.

Ca o urmare a celor spuse aici,

las să urmeze o poezie scrisă și adresată de un soldat german într'un elan de recunoștință căpitanului Coriolan Bardosy, fiul mult regretatului fruntaș Iulu Bardosy.

Zur Kriegsjsjahreswende
dem Hauptmann Coriolanus Bardosy
Kommandant des Div. Mun. Park 38
ergebenst gewidmet

Im Felde am 1 August 1915.
An die Kameraden des Park 38!

Vorüber ist die Jahreswende
Wir traten in das neue Jahr
Und sehen voll der schönsten Blende
Gestalten sich die Taten dar.
Nicht blutig ist der Ruhm errungen
Kein Mann sank in das grüne Gras,
Doch wird auch später noch besungen;
Dann ihm dem Park das erste Glas!
Iwähl der Park hat beigetragen,
Dass unsere Streiter: »immer« ran!
Niemand dem Feinde brach erlagen
Geschosse gingen stets voran!
Gestehet Ihr Kolonnen Brüder!
Wer hat den Park zu dem gemacht?
Als alles schien total darnieder

Des Parkes Feuer wer entfacht?
Es fasst der richtige Schmiede-meister
Die Kette an mit fester Hand
Und fing zu feilen an der Meister,
Drauf schmieget sie sich Band an Band
Und als schon alles eingeschliffen
Die Parkes Kette blink und blank,
Da war Park 38 unumstritten
Der erste, auf dem Kriegsplan.
Ihr wisset wohl wer des' gestalter,
Wer unserm Park den Glanz verlieh,
Es lebe hoch und führe weiter
Uns, unser Hauptmann Bardsy!!
Es führe uns der alte Führer
Bis dass der Feind darniederliegt,
Bis hoch!!! Hurra!!! die Waffen siegreich
Dem Feind den Frieden aufdiktiert!
Was wir im ersten Jahr geleistet
Für Kaiser, König, Vaterland,
Bei Gott nun feierlich gelobet
Bleib' fest, darauf die Kriegerhand.

Poezia-odă, e litografată și com-
pusă de Daniel Schmidt.

Eac.

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit de la biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:
Budapesta 29 August. — Din marele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

In nordul monarhiei.

Armata Pflanzler-Baltin și Bothmer au pătruns erii până la *Strypa*. Dușmanul a încercat în mai multe locuri să împiedice urmărirea, dar l-am respins pretutindeni. Cu deosebire la valea *Koropiec* am avut să înfrângem o rezistență extrem de îndârjită a Rușilor.

Trupele lui Boehm-Ermolli au dat erii spre ost dela *Zloczow*, preum și pe linia care peste *Toporow* duce dela *Bialy Kamien* la *Radziechow* de poziții bine întărite. Trupele noastre au atacat pe dușman și în mai multe puncte ale frontului l-au respins.

În *Wolhynia* trupele noastre, cari înaintează în direcția *Luck*, au câștigat din nou teren. *Swinichy* și alte localități aparate cu îndârjire le-au ocupat dela dușman.

Trupele ces. și regești, cari se luptă în regiunea *Bielonickaja-Pusca* au bătut pe Ruși la *Seresowo* și acum îl urmăresc în direcția *Pruzanj*.

La granițele italiene.

Italianii au ținut erii întreg frontul dela litoral sub un foc de artilerie de o vehemență variată. Infanteria lor a încercat în mai multe locuri să se apropie de pozițiile noastre, dar toate aceste mici atacuri au fost totdeauna respinse.

La granița *Carintiei* și a *Tirolului* situația e neschimbată.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin, 30 August. — Buletinul oficial al marele cartier general german e pentru ziua de azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: nu s'au petrecut evenimente mai însemnate.

La sud și sud-est: Trupele lui *Hindenburg* și *Below* sunt în luptă cu Rușii pentru capul de pod dela *Friedrichstadt*.

În luptele cari decurg spre ost dela *Njemen* armata lui *Eichhorn* a ajuns în regiunea spre nord-est dela *Olita*, a mai făcut 1600 prizonieri și a capturat 7 mitralieze.

În direcția *Grodno* am ocupat cu asalt *Lipsk* pe cursul râului *Bobr* și am silit pe dușman să predea sectorul *Sidra*. Peste *Sokolko* am trecut.

În mai multe locuri spre nord-est și spre ost dela *Bialistok* am ajuns la marginea ostică a pădurilor.

Armata principelui *Leopold* de *Bavaria* luptă pentru trecerea *Narewului* superior.

Trupele austro-ungare și germane ale lui *Woyrsch* au aruncat pe dușman din pozițiile sale la *Su-*

chopol, la marginea ostică a pădurii dela *Seresowo* și acum îl urmăresc.

Rușii, pentru ca să facă posibilă retragerea arriergardelor lor prin ținutul mocirlos spre ost dela *Prisany*, au dat erii încă o luptă cu armata lui *Mackensen* pe linia *Podubno*, spre sud dela *Kobrin*, dar au fost bătute, cu toate că și-au mai aruncat odată în luptă părți de trupe, pe cari deja le retrăseseră. Și nu li-a ajutat nimic nici procedura nemai auzită și fără pereche în istoria din toate timpurile războaielor, și pe care Rușii au folosit-o acum, ca pentru apărarea forțelor lor cari fugiau, să alunge în fața atacului nostru multe mii de oameni din țara lor proprie și pe cari îi tărăseră cu ei în decursul retragerii, partea cea mai mare femei și și copii.

Războiul cu Turcii.

Constantinopol, 30 August. — Comunicatul oficial al marele cartier general otoman e pentru azi următorul:

Pe frontul dela *Dardanele* dușmanul a repetat în 28 August atacurile pe cari în 26 și 27 le îndreptase contra sectorului *Anaforta* în aceste trei zile din urmă atacurile au fost foarte violente. Cu toate acestea însă l-am respins pe dușman, care a suferit pierderi uriașe.

Cu contra-atacuri am ocupat din nou câteva tranșee ocupate de dușman în centrul nostru. Pe dușmanii care i-am aflat în tranșee, i-am nimicit. Aviatorii noștri cari au luat parte în aceste atacuri, au aruncat cu succes bombe asupra pozițiilor și a taberelor dușmane.

De altcum nu s'a întâmplat nici un eveniment mai însemnat.

Recolta porumbului și cartofilor în Ungaria.

Din raportul ministerialului de agricultură publicat în 21 August a. c. reținem următoarele:

Porumbul.
Pentru dezvoltarea porumbului timpul din această lună a fost în genere foarte favorabil, așa că și porumbul sămănat mai târziu și întârziat și în desvoltare s'a îmbunătățit mult. Cu excepția porumbului cultivat în pământ slab, dezvoltarea tulpului și bonului se face în condițiuni foarte favorabile. Pentru realizarea bunelor prospecte ale recoltei ar fi totuși acum necesar în genere un timp constant mai uscat și mai ales mai cald, pentru că în unele locuri este temere, că, în caz de a se continua și pe mai departe timpul rece și ploios, porumbul nu se va coace bine.

Asemănând recolta ce este acum în prospect cu rezultatele definitive ale recoltei din anul trecut, avem următorul tablou:

În anul trecut s'a cultivat cu porumb în întreaga țara un areal de 4.230,098 jug. cat., dând în mijlociu o recoltă de 1034 măși metrice pro jug. cat. și o recoltă totală de 43.768,820 măși metrice.

În anul de față s'a cultivat în întreaga țara un areal de 4.356,118 jug. cat., dând în mijlociu o recoltă de

11.27 măși metrice pro jug. cat. și o recoltă totală de 49.121.083 măși metrice.

Intre cele 19 comitate cu recoltă peste mijlocia de 11.27 măși metrice pro jug. catastral se numără și comitatele: *Torontal* și *Brașov*.

Intre cele 28 comitate cu o recoltă între 8—11.27 măși metrice pro jug. cat. se numără și comitatele: *Sătmâr*, *Bihor*, *Arad*, *Făgăraș*, *Timiș*, *Târnava mică*, *Cluc*, *Bistrița-Năsăud*, *Târnava mare*, *Sibiu*, *Aiba de jos*, *Treiscaune*, *Hunedoara*, *Maramurăș*, *Murăș-Turda*, *Solnoc-Lobăca*, *Carăș-Severin* și *Ugocea*.

Intre comitatele cu o recoltă sub 8 măși metrice pro jug. cat. se numără și comitatele: *Odorhei*, *Turda-Arieș*, *Selajiu* și *Cojoana*.

Nu se produce de loc porumb în comitatele: *Arva*, *Liptó* și *Turóc*.

Cartofii.

În anul trecut s'a cultivat cu cartofi în întreaga țara un areal de 1.064,277 jug. cat. dând în mijlociu o recoltă de 49.93 măși metrice pro jug. cat. și o recoltă totală de 53.143.261 măși metrice.

În anul de față s'a cultivat în întreaga țara un areal de 1.108.798 jug. cat. dând în mijlociu o recoltă de 53.55 măși metrice pro jug. cat. și o recoltă totală de 59.384.224 măși metrice.

Intre cele 23 comitate cu o recoltă de peste 53.55 măși metrice pro jug. cat. se numără și comitatele: *Brașov*, *Treiscaune*, *Cluc*, *Sibiu*, *Târnava mică*, *Torontal*, *Murăș-Turda* și *Sătmâr*.

Scade birul beției în România.

Prof. Dr. N. Minovici publică în revista „Antialcoolul” următoarele cu privire la scăderea veniturilor fiseului din producțiunea și consumația alcoolului în România:

La o constatare de cifre care ne umple de bucurie sufletul, — bucurie de care ar trebui să se resimțim tot Românul cu trageri de inimă pentru viitorul neamului și țării sale. Scade birul alcoolului! Ce dovadă mai elocventă, că nu în zadar e propovăduit cuvântul cel bun, cuvânt de mântuire pentru rassa noastră, ale cărei mari și înălțătoare destinate numai brațul vânjos al căranului oșteran și mîntea preceptată a cărnacilor sunt chemate să le înfruptuie!

Cu peste 6 (citiți șase) milioane a scăzut încasările fiseului din taxele de producțiune și consumațiune a alcoolului, pentru perioada 1 Aprilie 1914 — 28 Februarie 1915, — deficit care, exact, se cifrează la 6.370.992 lei. Totalul acesta se descompune astfel: 2.728.491 lei diferență în minus la taxa de producțiune (11.508.234 față de 14.236.726 lei în perioada corespunzătoare a exercițiului 1 Aprilie 1913 — 1 Martie 1914) și 3.642.501 lei diferență în minus la taxa pentru vânzarea spirtoaselor (5.463.521 față de 9.106.022 în aceeași perioadă). Sunt date de o precizie indiscutabilă, pentru că le-am cules din însăși expunerea ministerului de finanțe asupra încasărilor realizate de Stat în 11 luni ale exercițiului trecut.

Dacă birul beției a scăzut, avem de înregistrat, în schimb, un spor în bugetul creator al economiei naționale: un plus de 1.277.955 lei la funcționar și un plus de 828.013 la patentă; și un plus de 216.311 la impozitul personal. S'a băut mai puțin, — s'a făcut o cultură

mai intensivă a pământului, s'au construit și reparat mai multe case, sporindu-le rentabilitatea, s'a putut încasa, fără tobă, mai mult din capitație. Tot în legătură cu scăderea birului beției trebuie să punem și ușoara scădere pe care o înregistrează capitolul fiscal al cărților de joc: 4.026 lei; și acesta un început, nelensmeat în aparență (854.743 lei față de 858.769), dar care permite totuși speranța că pornirea cea bună nu se va poticni și va da roade mai mari.

Scade birul beției! Eo bucurie ce nu ne-o putem stăpâni și care am dori să fie desăvârșită: să dispară cu totul din fondurile de alimentare ale bugetului țării pata aceasta de rușine și ruină. Și ce lesne ar putea face Statul gestul mântuitor, gestul de stărpire radicală, definitivă a germentului de distrugere a sevei vitale a națiunii: ar fi să renunțe la un venit anual de 23 milioane la un buget general de aproape 600 milioane (15 milioane taxa băuților spirtoase, 1 milion taxa asupra țuței și 7.500.000 taxa pentru vânzarea spirtoaselor).

Cu prețul acesta minim de 23 milioane s'ar suprima otrava care nimicește fizicul, tâmpeste mintea, sporește procentul criminalității, pe acela al degenerescenței și mortalității. O bună parte din acest sacrificiu de 23 milioane s'ar putea acoperi cu diferența bugetului de întreținere a închisorilor și al asistenței publice: ar scădea numărul pușcăriașilor și al cerșetorilor.

Ce rol poate juca minima cifră de 23 milioane față de 600 milioane, când fiseul ar găsi o compensație înzecită în ramurile de productivitate utilă a întregii noastre vieți economice, iar moralmente țara ar câștiga în viagă trupească și sufletească!

De ce nu ar fi cu puțință în România ceea ce s'a putut în Rusia, unde orintru singur ukaz împărațesc s'a închis dintr'odată robinetul beției. Noi înțelegem multumirea orgolioasă cu care dl. Bark, ministrul de finanțe al imperiului tuturor Rușilor, a constatat deunăzi, la deschiderea Dumei, că desființarea monopolului băuților spirtoase n'a afectat deloc capacitatea de producțiune a ruajului care alimentează bugetul. Rusia, cu toate enormele cheltuieli datorite războiului — cari, la finele anului 1915, se vor urea la 7.242 milioane ruble — a izbutit nu numai să mențină în bună stare resursele necesare, dar a putut de asemenea să umple golul pricluit de interzicerea vânzării spirtoaselor care aducea un miliard de ruble (peste 2 miliarde și jumătate de lei). Economia națională nu numai că n'a pierdut, dar încă a câștigat aproape pe atâtea, căci totalul avuției acuză un spor de 1.800 milioane de ruble — spor pe care ministrul de finanțe l-a atribuit în întregime temerății poporului. Iar concluziunea exportului d-lui Bark asupra situațiunii financiare a Rusiei a fost că această interdicțiune bine-făcătoare a vânzării alcooliceilor trebuie neapărat menținută și după războiul.

Nu se poate ca pe calea aceasta a protecțiunii rasei noastre să rămănem inapoi Rusiei, unde darul beției era mai înveterat și mai generatizat; nu se poate să nu urmărim pilda Franței — dela care am împrumutat atâtea lucruri bune și care de asemenea porcede cu hotărâre la stărpirea flagelului care a amenințat-o în forțele ei vii. Ca și marea republică apusană avem și noi datoria, pe cât de elementară pe atât de mare, de a ocroti pe soldat și pe lucrător, rezianul Statului în opera de propășire, de apărare națională și de înfăptuire a mărețelor aspirațiunii ale neamului.

Așteptăm gestul binecuvântat al patrioțului luminat din capul visteriei țării; așteptăm dela dl. Costinescu măsura de radicală stărpire a flagelului

care ruinează și necinsteste un popor. Suntem incredințați că glasul nostru nu va răsună în deșert, că va găsi un ecou adânc în inima omului care, de acolo de pe treapta de sus a piramidei sociale, vede limpede unde e pieirea și unde e mântuirea.

Să dea Dumnezeu ca noi, cari astăzi salutăm cu bucurie și nădejde scderea birului beției, să putem cât de curând striga: Trăiască România ca de săvârșire liberată de acest bir!

Anuarele școalelor noastre.

V.

Anucrul școlii diecesane civile de fete' cu caracter de publicitate și im-preunăță cu internat, din Arad, pe anul școliar 1914/15, publicat de Victor Stanciu, director. Tipografia diecezană.

Ca și cel precedent, așa și anu-ral acesta în anul de prefaceri care l-am trăit deja, nu are în fruntea sa discursuri, ci, sub titlul modest »Cronica anului școliar 1914—15« ni-se dau date grăitoare, pentru acum și și pentru mai târziu. Și iată ce se zice în acest capitol, din care reproducem o parte:

Anul școliar 1914/15 va rămănea un an memorabil în istoria tuturor școalelor, precum memorabil va rămănea în istoria lumei întregi, fiindcă acest an s'a început după înbuinirea războiului și s'a continuat sub toată durata lui fără nici un fel de întrerupere.

În 1 Sept. n., în cursul concentrărilor, edificiul școlii noastre eră ocupat de militari, și așa înscrierile s'au ținut în zilele de 1/14—1/15 Sept. 1914, iar în 3/16 Sept. s'au început prelegerile.

Poate în acest loc am putea spune ceva despre anul școliar în general, mai ales că acest an prin marile evenimente împreunate cu războiul se deosebește de alții, petrecuți în liniște. Dar dacă reprivim și ne gândim mai deaproape vedem că deosebirea este numai aparență. În viața internă a școlii nu s'a petrecut nici o schimbare, prelegerile au decurs în timpurile și cadrele normale, mai ales că am avut norocul de a rămănea în locul și cu puterile didactice din trecut. — Întru împreriurările speciale între cari trăim noi, am ținut de necesar să ne lăpănem reser-ve și să nu spunem elevelor vești de pe câmpurile de războiu. Le-am comunicat numai ceea ce a putut servi pentru ridicarea moralei, a sentimentului de datorie și a iubirii de patrie. Credem, că ar fi interesant pentru cetitorii anuarului nostru să știe cum se gândesc elevetele noastre despre războiu. Căci, chiar și dacă elevetele nu au auzit dela noi amănunte, din scrisorile lor, din convorbirile ce le-au avut în familie și din ce au citit în ziare și-au putut forma totuși noțiuni clare despre războiu, și în mințile lor au făcut totdeauna legăturile logice între ce au învățat și veștile ce s'au straturat până la ele; și nu rare ori ne-au surprins cu temeinicia ce se vădă din întrebările ce mi le adreșau. Așa încât de multe ori ne întrebam, dacă nu ar fi mai consult ca noi însine să le informăm despre ce se poate informa. Dar iarăși am rămas pe lângă hotărârea luată la început.

Cu toate acestea s'au făcut observări prețioase pentru cunoașterea sufletului elevelor în legătură cu războiul, dar comunicarea lor, care ar trebui să fie firul conducător în anuarul acesta, va întârzia din motive tehnice, din care motive se reduce și conținutul acestui anuar.

Din opera mare patriotcă, ce a întreprins o societatea pentru ajutorarea

Sărbătoarea noastră.

Câmpul de luptă nordic 18 August 1915.

Niță *Lingurar* a fost mai norocos decât toți și încă chiar de început, înțeleg dela începutul sărbătorii. El a fost pretutindeni toată ziua.

Înainte de amiază comandantul batalionului a decorat pe mai mulți subofițeri, cea mai mare parte Români. În birul decorațiilor, cam la aripa stângă aședeal deja de departe figura pronunțată a lui *Niță*. Părul și ochii negri, dinții sibi, fața arămie, își pare un negru din pădurile seculare ale Indiei. De multe luni suntem la olaită, dar verbă rea din gura lui n'am auzit, vecinic vesel, vecinic gata să facă ori și cul pe plac. Uoa însă nu-i vine lui *Niță* la socoteală, de ce aședeal i-au dat nume de *Lingurar*, câtă vreme în viața lui n'a făcut nici chiar o lingură, fie cât de slab. *Niță* e ceteraș de profesune, primaș; și intr'asta stă norocul lui.

Dintre toate luptele de până acum, cea mai grozavă i se pare lui *Niță* trecerea peste *Nistru*, nu doară pen-

tru-că a căzut atâtea amar de om acolo, ci mai ales fiindcă acolo i s'au rupt deodată toate coardele dela vioară sau lăută, cum îi zice el. În vâlmășagul cel mare cineva s'a izbit de el și nenorocirea a fost gata. Din momentul acela ura lui în contra Rușilor devine și mai mare, pentru-că, zice el: »de nu erau Rușii, nu era bătaie, și de nu era bătaie, eu a-și avea coarde la vioară.»

De altcum *Niță* e dușman vechiu al Rușilor, mai întâiu pentru-că el au volt să vină în țara noastră, a doua pentru-că înainte de asta cu câțiva ani, când *Niță* cânta cu lăuta la un ospăț în Bucovine, nevasta lui a fugit cu un rus, și a treia, fiindcă de n'ar fi Rușii pe lume, el ar avea coarde pe vioară. A și potopit el mulți de când e pe aici, doar' nu de geaba l-a cusut azi domnu' căpitan a doua decorație pe piept, ba chiar a dat și mâna cu el. *Niță* numai râdea pe sub mustațea-i groasă și neagră, dar când domnu' căpitan a scos dintr'o cutie 4 strune nouă-nouțe și i le-a dat, nu s'a mai putut stăpâni bietul *Niță*, ci a sărit din șir ca un nebun și într'o clipă a fost îndărăpt cu vioara. Și șoptise lui cineva mai zilele trecute că domnu' căpitan a

comandat coarde de vioară, dar el nu putea crede că așa ceva să ajungă până aici. Acum n'a mai vrut să știe de nimic, auzea numai ca prin vis glasul domnului căpitan și strigăte de »să trăiască«, el era aprofundat în acordarea vioarei.

Actul decorației s'a încheiat cu o vorbire frumoasă, în care domnu' căpitan a explicat însemnătața zilei de azi în special, și a vremilor de față în general.

Urmează apoi o masă comună pentru ofițeri și alta pentru subofițeri decorați. Fiecare soldat în parte capătă o litră de vin și un pachet de tabac. Pretutindeni răs și voe bună. Și — lucru interesant — cât a fost ziua de lungă, Rușii n'au dat nici o pușcătură.

Când s'a început masa, *Niță* era gata cu vioara. S'a tras coasa către capul mesei lângă domnu' căpitan și a început a trage de răsănau vâile. Și curgea vinul pe gâtul lui *Niță* ca apa de isvor și cu cât era vîla mai bună, cu atât se îndesau mai mult sticlele și cu atât sună mai bine vioara lui *Niță*:

— Măi *Niță*, îl întreabă deodată domnu' căpitan, spune-mi, drept ce neam de om ești tu?

— Eu? Sunt Turc, mă rog la domnu' căpitan.

— Măi minți, mă, că tu ești țigan.

— Ba să tune dracu în toți Rușii de-și fi fost vrăodată țigan, poate că tata și mama să fi fost, dar eu sunt Turc din tălpi până în picioare, mă rog.

— Și cum, de ești Turc?

— Apoi mă rog la domnu' căpitan, uite cum: țiganul să fie cât de țigan dar tot ține legea creștinească și are numai o nevastă, da eu am două.

— D'apoi ziceai că numai una ai avut și ți-au luat-o Rușii...

— Doamne bate-l, mă rog, la domnu' căpitan, Doamne bate-l cu ea cu tot. Dar acum am altea două.

— Care?

— Pușca și lăuta, mă rog, pe astea nu pune rusul laba până mai are *Niță* un deget la mână.

Și ca și cum ar fi voit să arate că are încă destule degete, începe să se scarpine grozav pe după cap.

— Parcă mică galțele *Niță*, îl aruncă domnu' locotenent în bătea de joc. Ai multe?

— Nu's rare, da's mari, să trăiască domnu' oberlainant la mulți ani.

Și așa trece toată după amiaza în voe bună. Soldații cântă, cântă și *Niță* din vioară și din gură. Vine sear, trece, se apropie miezul nopții. Grupele luțep se se împrăștie. *Niță*, credincios obiceiurilor vechi, rămănea cel mai din urmă și când toți au plecat la locul lor, unii la odihnă, alții la serviciu, pornește și *Niță* încetinește cântărea și auz multă vreme:

»Colo'n vale la isvoare
Cântă o priveghetoare
Și cum cântă de cu foc,
Se oprise apele'a locu'...

...Cântărea lui *Niță* s'a sfârșit de mult, dar mie mi-se pare că tot o mai aud...

Iacob Sângerzanu.

STIRI

— 31 August n. 1915.

Comemorarea lui Vasile Alexandri

Din Iași se anunță: Sâmbătă în 23 Aug. v., ziua comemorării poetului V. Alexandri, elevii clasei de declamație a Conservatorului local împreună cu profesorul lor d-l St. Dragomir, vor juca la Roman piesa >Fântâna Blanduziei.< Reprezentanța va avea loc seara, iar în după amiaza a celei zile d-l Dragomir va ține o conferință în care va trata despre >Viața și opera lui V. Alexandri.<

Stagiunea Teatrului Național din Iași va fi deschisă printr-un festival pentru comemorarea poetului V. Alexandri. Se va juca una din piesele sale și se vor ține conferințe comemorative.

Propunerea făcută pentru comemorarea poetului V. Alexandri a fost primită atât din partea Academiei Române cât și din partea >Societății Scriitorilor Români,< cari a și dat o circulară în această privință. În ce privește >Liga Culturală< ea a dat delegațiune d-lor N. Iorga, Delavrancea și Oct. Goga, ca să participe la pelerinajul ce se va face la Mirocești. Teatrele din Iași, București, ca și alte autorități culturale s-au raliat și ele la această idee.

Distincții. Cu medalia de bronz pentru vitejie au fost distins caporalul Gheorghe Muntean din reg. 24 de art și husarul Ioan Moldovan din reg. 2 husari.

Necrolog. Subscriși cu adâncă durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților, că mult regretatul nostru soț, tată, frate și cumnat Alexe Median, econom, a încetat din viață Duminică în 29 August n. 1915, la orele 12 din noapte, după grele suferințe, împătâșit fiind cu sfințele taine, în etate de 53 ani.

Rămășițele pământești ale scumpului și neuitatului nostru decedat, se vor ridica din casle proprii și se vor depune spre odihnă vecinică, Marți în 31 August n. 1915, la 3 oare p. m. în cimitirul bisericii Sf. Adormiri din Satulung. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Satulung, în 30 August n. 1915. Maria Median n. Roșculeț ca soție, Maria și Gheorghe ca fi. Gheorghe, Ștefan, Ioan, Zaharia, Necula și Eremie Median ca frați. Maria Filip și Revelca Ciută ca surori. Maria Roșculeț ca soacră. Ioan Ciută, Maria Median, Maria Median, Vasilica Median, Constanța Median, Ioan Roșculeț, Gheorghe Roș-

culeț, Maria Roșculeț, Ana Roșculeț, Elisaveta Roșculeț, Zaharia Bodean și Victoria Bodean ca cumnați și cumnate.

Adreșna familiilor întristate sincere condolente.

Dela curtea regală română. M. S. Regina Maria a plecat Marți seara din Sinaia pentru a face o excursiune în jud. Neamț și Suceava. Suverana e însoțită de AA. LL. RR. Princesele Elisabeta și Marioara, precum și de d-nii miniștrii Morțun și Anghelescu. La Piatra-Neamț, M. S. Regina a fost întâmpinată de reprezentanții autorităților locale în frunte cu d-l N. Ioanin, prefectul județului. Orașul era pavozat. Suverana a vizitat parcul Cozla, apoi a plecat cu automobilul la Tg.-Neamț. M. S. Regina a vizitat în urmă mănăstirile Agapia, Văratec, Neamț și Secu, după care a plecat la Bicaș, oprindu-se câteva ore la Humulești. Pretutindeni Familia regală a fost întâmpinată de reprezentanții autorităților respective.

Un caz suspect de holeră în Brașov ni-l notifică căpitanul orașului. Luându-se însă toate măsurile de lipsă se constată, spre liniștirea publicului că bolnavul se află pe calea însănătoșării și că examenul excrementelor a dat un rezultat negativ.

Daruri generoase. Dl sublocotenent Gheorghe Mureșanu (Viena) a contribuit la >fondul eroului Dionisie Nistor< 10 cor., și la fondul >Casei de lectură Dr Al. Bogdan< 5 cor. — Primească generosul donator sincere mulțumite. Direcțiunea gimnaziului român.

Dar pentru soldații răniți. D-șoara Cornelia Nistor din Zărnești ne-a trimis ca dar pe seama soldaților români răniți în spitale mai multe cărțițele de rugăciuni spre ceteră și folosire. Esprimăm gentilei d-șoare mulțumite în numele răniților români.

Avis. Aduc la cunoștința stimateiilor părinți, că cu prima Septembrie deschid din nou școala >frebellană particulară< >Linz-Hornung<. Anunțări speciale primesc în localul școlii frebellane, Strada Castelului 2.

APOLLO BIQ. Program pentru Mercuri și Joi: Mare program detectiv. >Puterea conștiinței< dramă în 2 acte Institutul orbilor (Vederi); Țapul ca grădinar, comedie în 2 acte; >Existul Doppingolt< (Umorească); Patimă nenorocită, dramă socială în 3 acte.

b) Pentru împărțirea câștigului va stabili: 30% pentru un fond de excursiuni (Indeseobi excursiunile mici la cari pot lua parte toate elevile); 30% pentru acte de binefacere între cari poate fi: ajutorarea colegelor lipsite, cari nu-și pot procura revizitele necesare la timp, sau au lipsă de medicamente; vor cumpăra stoffe de haine din cari vor face hăicuțe pentru 1—2 fete lipsite dela școala poporală din Arad; eventual vor cumpăra materialul necesar ca să lucreze obiecte necesare în biserici și le va dăruia bisericilor din nou sfințite din întreaga dieceză; sau din mijloacele de cari dispun vor ajuta oamenii năpăstuiți de foc, inundații etc., văduve, orfanți etc.; 30% pentru înzestrarea și înfrumusețarea edificiului școlar, a curții și a grădinei, cumpărări de licoane, flori etc.; 10% pentru premii școlare. Referitor la acestea din urmă 30% pentru înzestrarea și înfrumusețarea edificiului școlar și 10%, pentru premii școlare hotărăște colegiul profesoral.

6. Președintele conduce întreagă cooperativa, conch eamă consiliul de administrare și îngrijește de mersul bun și corect al întregii activități.

7. Controlorul-contabil poartă socotelle și evidențele conturilor.

8. Casierul păstrează toate obiectele cumpărate și le dă membrilor cooperativei. Obiectele vândute le duce în cârticea fiecărui membru și în cartea vânzării, apoi se îngrijește cu comandașele să se facă la vreme.

9. Fiecare membru are o cârticică în care pe o parte se introduce suma banilor primii de acasă, iar pe pagina opusă cumpărările făcute. Cumpărările niciodată nu pot trece peste suma primii de acasă.

10. Elevele nu vor avea bani la ele. Direcțiunea va introduce în cartea fiecăreia suma primită de acasă și cu ajutorul cârticelei pot cumpăra dela cooperativă.

11. Membrii cooperativei au datorița să lucreze pentru binele și prosperarea cooperativei, să execute lucrurile de mână încredințate lor.

Lucrurile de mână ale cooperativei se vor espune într-un dulap. Lucrurile de mână pot fi executate și valorizate sau donate pentru anumit scop stabilit înainte.

12. În cazuri de incorectitate judecă consiliul de administrare, iar hotărârile sunt supuse deliberării direcțiunii, care singură are dreptul să disciplineze.

Arad, din consiliul colegiului profesoral ținut la 19 Maiu (1 Iunie) 1914.

Victor Stanciu. dir. șc. civ.

În anul curent s'a făcut numai un început pentru punerea în practică a cooperativei; în viitor se vor executa lairto toate statutele de mai sus.

De încheiere se dau date statistice, numele elevelor înmatriculate, locul nașterii și înălțimare pentru anul viitor.

„Pentru sârmanii soldați români cărora li-s'au amputat picioare sau mâni și cari și-au pierdut lumina ochilor“.

Transport din n-rul trecut 6920 c. 70 f.

Colecta d-lui contabil Gheorghe Maier din Gurghiu dela următoarele stimate persoane:

Câte 10 cor: >Riureana< Inst. de credit și economii în Gurghiu, >Mureșiana< inst. de credit și economii în Reghin.

>Cerbul< bancă poporală societate pe acți în Reghin 5 coroane.

D-l Dr. Cheilan avocat în Reghin 4 coroane.

Câte 2 cor: d-l Gheorghe Malor contabil în Gurghiu, d-l Ion Popp proprietar în Cașva, d-l Simeon Zehan preot în Cașva, d-l A. Dumbravă preot în Hsbia, d-l Florian Pop inv. în Cașva, N. N. d-l Gheorghe Malor inv. penz. în Reghin.

Câte 1-20 fil: N. N., N. N. în Gurghiu.

Câte 1 cor: d-l Sim. Chibalcutean preot în Cosma, d-l Mihail Bucur măiestru în Reghin, N. N. în Reghin, d-l I. Varga în Reghin, d-l Sever de Barbu secretar în Reghin, d-l Zaharia Lupu preot în G. Hodac, d-l Sylvestor Iános în Gurghiu, d-l Iuliu Crainic preot în Urisul de Jos.

X. P. în Cașva 40 filer, d-l Grigore Pop în Platek 20 filer. . . . La olată 54

Eva Teologu Chirieris, Vad 6

La olată 6980 c. 70 f.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

--- SITUAȚIUNE SUMARĂ. ---

Table with columns for 1914 and 1915, sub-sections for ACTIV and PASIV, and rows for various financial items like aur (monete), stoc metallic, Argint și diverse monede, etc.

Galifia 23 August 1915. Adânc emoționat de manifestațiunile de doliu din prilejul trecerii la cele eterne a neuitatei mele soții, exprim și pe această cale mulțumitele mele profunde rudeniilor, cari s'au îngrijit în absența mea de înmormântare și au contribuit în loc de cunună peritoare, sume frumoase de bani la diferite fonduri de binefacere, de-asemena mulțumesc colegilor mei învățători, membrilor corului bisericii Sf. Nicolae, prietenilor și tuturor cunoscuților, cari au dat ultimele onoruri pământești regrettatei defuncte. Dumitru Marcea, învățător mobilizat.

Bibliografie. A apărut: A. Cotruș: Sărbătoarea Morții, versuri inspirate de războiul actual. În Brașov se află de vânzare la Librăria I. Chiroiu. Prețul 1'50 cor.

Proprietar: Tip. A. Mureșianu și Branișe & Comp. Redactor responsabil: Ioan Lacea. MINISTERUL FINANTELOR Direcțiunea Contabilității Generale a Statului și Patrimoniului Public. Datoriile Publice.

Publicațiune. Nr. 83.179 din 3 August 1915

A 43-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 5% amortibilă din 1894, internă, împrumutul de 6.500.000 lei, se va efectua în ziua de 1/14 Septembrie 1915, ora 10 dimineața, în sala specială a Ministerului Finanțelor, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul public în Monitorul oficial Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri în valoare nominală de: 59.000 lei, în proporția următoare:

Table with 2 columns: number of titles and value. 6 titluri de 5000 lei . 30.000 lei. 58 " " 500 " . 29.000 "

Publicul este rugat a asista la tragere Pentru Directorul Contabilității Generale a Statului și al Datoriei Publice. Dobrovici.

Magazinul Berbecar & Czink

BRASOV, Str. Vămii Nr. 7, Telefon 470.

Manufactură, Pânzării, Mode și Noutăți, confecțiuni pentru Dame.

Cel mai bine asortat în Lingerie pentru Bărbați și dame. — Prețuri fixe. — Mai ieftin ca ori unde. Casa de încredere.

Anunțuri

primește Administrațiunea
Gazetei Transilvaniei
cu prețurile cele mai
MODERATE.

Depositul de postavuri a fabricii de postovărie

Wilhelm Telmann & Comp

se află acum în **Strada Porții No. 2.** 7-10

Localul din colț cu un asortiment bogat de stofe de lână curată.

MIHALY JENŐ

CROITOR DE HAINE BARBĂTEȘTI MODERNE.

BRASOV, Târgul inului Nr. 26, etajul I.

aduce la cunoștința On. public, că pe lângă croitoria pentru bărbați, am înființat și

Croitorie pentru dame.

Confecționez ori și care îmbrăcăminte pentru dame, costume, bluze, rochi după cea mai nouă modă, pe lângă prețuri moderate.

Cu ocaziunea sezonului ce se apropie rog sprijinul Onor. public pentru amândouă întreprinderi.

47-52 Cu distincă stimă **MIHÁLY JENŐ,**

Abonați

GAZETA TRANSILVANIEI

Cea mai veche gazetă românească
din toată lumea!

Negoț nou de văpseli de primul rang.

Aduce la cunoștința Onor. public, a văpsitorilor de odăi și a comercianților că am deschis în
Brăsovechi, strada lungă, No. —

Prăvălie de văpseli și uleiuri,

bine asortată cu toate sorturile de văpseli.

Am și un deposit de tot felul de scări.

Prețuri moderate. 45-50) **Servici solid.**

N. ARSU, Văpsitor de odăi și comerciant de văpseli.

Magazin cu specialități

de
**Mărfuri împletite și tricotaj,
de toate sorturile.**

Fabrica de împletituri și
tricotage Brașov.

J. TEUTSCH & Cie

23-50 **STRADA PORȚII Nr. 6.**

Atelierul nostru tipografic

precum și

Redacția și Administrația ziarului „Gazeta Transilvaniei”

se află în **casele proprii** din

Strada Prundului Nr. 15

(vis-a-vis de băile
românești).

Rugăm deci onoratul public românesc precum și vechea noastră clientelă să ne onoreze și în noul nostru local cu comanda lor, cari vor fi executate prompt și la timp.

Comenzile se pot face și prin telefon, rugând în acest scop pe onorații noștri clienți să ne cheme la telefon.

Telefonul redacției și al tipografiei poartă numărul 226.

Onorațiilor noștri cetitori le aducem la cunoștință, că ziarul nostru se află de vânzare în fiecare seară la orele 5¹/₂ la administrația ziarului nostru apoi la firmele din cetate: SERVATIUS (Târgul cailor), zarafia POP, firma EREMIA S-nepoții (Strada Hirscher) și la firma ROSENBERG din festul local al „Gazetei Transilvaniei”, la tutungeria din colțul Bulevardul Rudolf --- promenada de jos

In Sidiu: la tutungeriile Hermine Frank (Str. Cisnădiei), L. v. Nemeth și Berta Stürmer.

In Blaj: la Librăria diocezană.

In Făgăraș: la librăriile Preda și D. Thierfeld.

In Turda: la librăria românească.

In Mediaș: firma G. A. Reissenberger.

In Abrud: la colportarul A. Taigher.

In Caransebeș: firma Petru Lepa.

In Borgopund: firma Iacob Chencinschi.

In Cluj: tutungeria Lehota, Bar. Veselényiut.

Cu stimă:

Societatea în comandită **Tipografia A. Muresianu - Branisce & Comp.**